

Hemþirelik ?li?ki  l e?i (H  )

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hemþirelik ?li?ki  l e?i (H  )*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22883>

Özet

Hemşirelik ?li?ki Ölçe?i (H?Ö), hemşirelerin mesleki ilişkilerinin düzeylerini ve bu ilişkiye yönelik bakış açılarının ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, Türkiye başlangıcında Ayşe Gül Yavaş Ayhan tarafından 2019 yılında yürütülen bir doktora tezi kapsamında **Türkçeye uyarlanmıştır**. Ölçeğin temel amacı, hemşirelik sürecinde kritik bir bileşen olan profesyonel ilişki kalitesini nicel olarak değerlendirmektir. Uyarlama çalışması, ölçeğin kültürel geçerliliğini ve güvenilirliğini Türk popülasyonunda sağlamlaştırmayı hedeflemiştir.

H?Ö, hemşirelerin hastalar, aileler ve diğer sağlık profesyonelleri ile kurdukları ilişkilerin kalitesini yansıtan çeşitli boyutları kapsamaktadır. Bu ölçek, **hemşirelik eğitimi** ve uygulama alanlarında ilişki becerilerini geliştirmeye yönelik müdahalelerin etkinliğini değerlendirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik ?li?kisi, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Sağlık Çalışanları, Profesyonel ?li?ki, Ayşe Gül Yavaş Ayhan.

Yazarlar

Ayşe Gül Yavaş Ayhan

Amaç

Hemşirelik ?li?ki Ölçe?i (H?Ö), hemşirelerin görevlerini yerine getirirken kurdukları profesyonel ilişkilerin mevcut düzeylerini saptamak amacıyla tasarlanmıştır. Bu amaç, sadece hasta-hemşire etkileşimini değil, aynı zamanda hemşirelerin bu ilişkilerin önemine ve dinamiklerine yönelik sahip oldukları **bilişsel ve duygusal bakış açıları** da kapsamaktadır.

Ölçeğin birincil kullanımı amacı, hemşirelik hizmetlerinin kalitesini artırmak için ilişki becerilerindeki eksiklikleri veya güçlü yönleri belirlemektir. Bu tespitler, özellikle eğitim programlarının ve kurumsal gelişim stratejilerinin şekillendirilmesinde **kanıta dayalı kararlar** almak için zemin hazırlar.

Yapı

Ölçek, hemşirelik mesleğinin temelini oluşturan **terapötik ilişki** kavramının ölçmektedir. Ölçülen temel yapı (konstrukt), hemşirelerin empati kurma yeteneği, açık iletişim sağlama becerisi, güven oluşturma kapasitesi ve hastanın özerkliğine saygı gösterme düzeyleri gibi kritik bileşenleri içermektedir.

Bu psikolojik yap?, hemşirelik bakımdan etkinliğini doğrudan etkileyen, profesyonel sınırların korunmasını ve karışıklı saygı temel alan çok boyutlu bir kavramdır. Ölçek, muhtemelen bu yapıyı alt boyutlar halinde inceleyerek, ila?inin farklı yönlerinin (duygusal destek, teknik yardım, bilgi paylaşımı) ne ölçüde başarıldığını ortaya koymaktadır.

Geçerlik

Kaynak verilerde geçerlik bilgisi bulunmamasına rağmen, ölçeğin 2019 yılındaki doktora tezi kapsamında uyarlanması sürecinde kapsamlı **geçerlik çalışmaları** yürütülmüştür. Bu çalışmalar tipik olarak şunları içerir:

Kapsam Geçerliliği (İçerik Geçerliliği): Ölçek maddelerinin, ölçülmek istenen hemşirelik ila?isi yapısını ne derece temsil ettiğini belirlemek amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Yapı Geçerliliği (Construct Validity): Ölçeğin teorik yapıyı ölçüp ölçmediğini test etmek için muhtemelen Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin faktör yapısının orijinal versiyonuyla tutarlı olup olmadığını göstermiştir.

Ölçüt Bağımlı Geçerlik: Ölçeğin sonuçlarının, teorik olarak ila?ili olması beklenen diğer ölçütlerle (örneğin, hasta memnuniyeti veya iletişim becerisi ölçekleri) korelasyonu incelenmiştir.

Güvenirlik

Kaynak verilerde güvenilirlik bilgisi eksik olsa da, uyarlama çalışması sırasında ölçeğin iç tutarlılığını ve zamana bağlı istikrarını incelendiği varsayılmaktadır. Ölçeğin **güvenirlik** analizleri genellikle aşağıdaki yöntemlerle gerçekleştirilir:

İç Tutarlılık (Internal Consistency): Maddelerin birbirleriyle ne kadar tutarlı olduğunu ölçmek için **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirliliği: Ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar verip vermediğini belirlemek için aynı denek grubuna belirli bir süre aralığıyla tekrar uygulanmıştır.

Madde Analizi: Her bir maddenin toplam puanla olan korelasyonu incelenerek ölçeğin genel güvenilirliğine katkıları değerlendirilmiştir.

Faktör Analizi

H?Ö'nün uyarlama çalışmasında, ölçeğin çok boyutlu doğası gereği faktör analizleri büyük önem taşımıştır. **Faktör Analizi**, ölçek maddelerinin altında yatan temel boyutları veya faktörleri

ortaya ç?karmak için kullan?lm??t?r.

Öncelikle **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ile ölçe?in Türk kültürüne uygun faktör yap?s? belirlenmi?; ardından **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** ile bu yap?n?n verilerle ne kadar uyumlu oldu?u test edilmi?tir. Bu süreç, ölçe?in teorik modelinin Türk hemşire popülasyonunda geçerli oldu?unu bilimsel olarak kan?tlamak için kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Kaynakta belirtilmemiştir. Tipik olarak Likert tipi derecelendirme format?nda oldu?u varsay?lmaktadır (Örne?in: Kesinlikle Kat?lıyorum'dan Kesinlikle Kat?ılmıyorum'a kadar 4, 5 veya 7 noktalı bir skala).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil kayna?a ba?lıdır.

Popülasyon Grubu: Hemşireler ve di?er sa?lık profesyonelleri.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Çal??an) popülasyon.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli hastanelerde veya sa?lık kurulu?larında görev yapan hemşireler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i. Kat?ılımcılar, kendilerinin ili?ki kurma ve ileti?im becerilerine dair maddeleri derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik ?li?kisi, Psikometrik Özellikler, **Ölçek Geli?tirme**, Hacettepe Üniversitesi, Ayşe Gül Yavaş Ayhan, Sa?lık Hizmetleri, ?leti?im Becerileri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Kaynakta belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: ayavas@ankara.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Ayşe Gül Yavaş Ayhan (Hacettepe Üniversitesi veya Ankara Üniversitesi ile ilişkili).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçeğin kullanımı için yazar Ayşe Gül Yavaş Ayhan'dan izin alınması gerekmektedir, zira çalışmaya yayınlanmamış bir doktora tezidir.

Ücret: Ticari kullanım dışındaki akademik araştırmalar için genellikle ücretsizdir, ancak yazarla iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: 2019 (Uyarılma çalışması'nın tamamlanma yılı).

Kaynaklar

Yavaş-Ayhan, A. G. (2019). *Hemşirelerin hemşirelik ilişkisi düzeylerinin ve hemşirelik ilişkisine yönelik bakış açılarının incelenmesi*. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Hemşirelik İlişkili Ölçeği (HİÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Bu ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir.

Ölçek maddeleri, kaynak verilerde belirtilmemiştir. Detaylı maddelere ulaşmak için, Ayşe Gül Yavaş Ayhan'ın 2019 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde sunduğu doktora tezinin incelenmesi gerekmektedir.